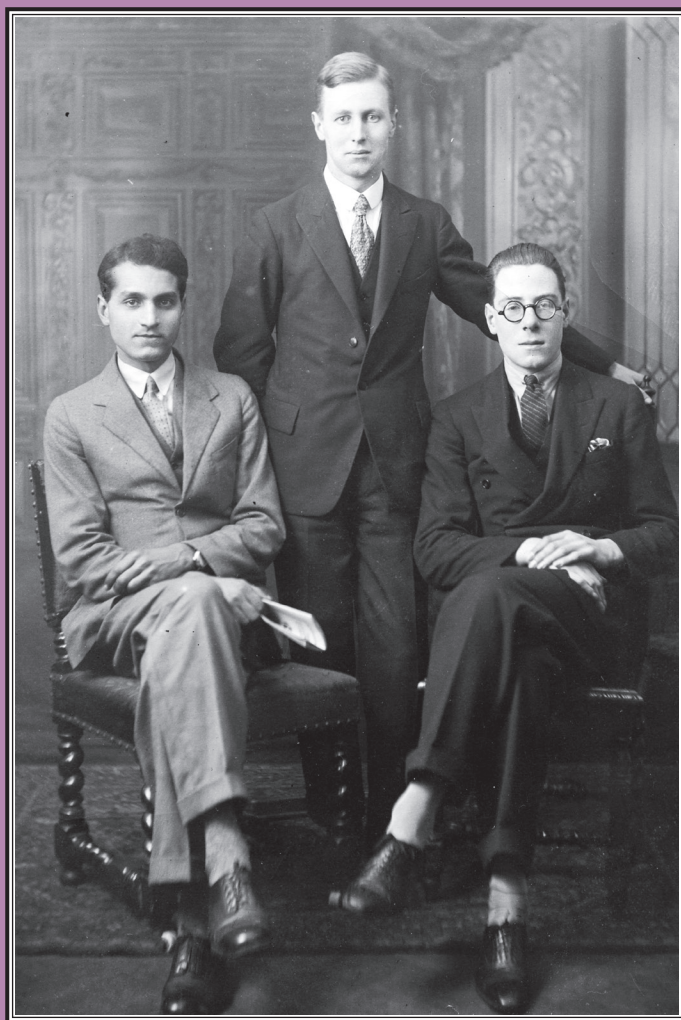

MARJATTA PARPOLA

HELSINGISTÄ MAAILMALLE 1920–1928

Poimintoja sukuarkistostani II

HELSINGISTÄ MAAILMALLE 1920–1928

MARJATTA PARPOLA

HELSINGISTÄ
MAAILMALLE
1920–1928

Poimintoja sukuarkistostani II

Etukannen kuva:
Paavo ystävineen Lontoossa 1927, studiokuva

Takakannen kuva:
Toini biilin ratissa 1920-luvun lopulla.

© 2023 Marjatta Parpola

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-1815-5

SISÄLLYS

Kuvat	9
Esipuhe	25
Kurkkaus edelliseen osaan	28
Palautetta	28
Lisää tietoja vanhoista sukulaisista	31
 PAAVO	49
Paavo Suomen Liikemiesten Kauppaopistossa	51
Opiskelu voi olla hauskaakin	51
Yhtiöiden asioita	60
Sukulaisista ja ystävistä	62
Liikemiehen uralle	66
Työputki alkaa	66
Esperantistien kansainvälinen konferenssi	71
Harrastuksia	77
Wäinö, monin tavoin tärkeä mies	85
Norssin konventti ja villinpuoleinen daami	93
Kaukokaipuu ja lemmenkipeys	96
Ulkomaanmatka hakusessa	96
Hämeestä Keski-Suomeen	97
Hämeessä on kaikki niin intiimiä	98
Ja patikointikin alkoi	103
Jyväskylä, romanssien kaupunki	116
Ei sellaisena yönä voi tavallinen kuolevainen nukkua	122
Kun vaan ette sitä ennen naimisiin mene	124

Hyvät ystävät ja rakas kotikaupunki	128
Mieli paloi yhä kiihkeämmin ulkomaille	136
Merkittävä vieras	139
Sukulaisten kuulumisia 1920-luvun alkupuolella	147
Vanha polvi heikkenee ja harvenee	147
Aarne-eno	152
Taivassalon jälkeen	153
Wäinö on edelleen merkittävä mies	158
Paavon lähipiirissä	160
Albionin mailla	168
Kohti vieraita rantoja	168
Myönteisiä ensikokemuksia englantilaisista	174
Esperantoa ja ystäviä Skotlannissa	175
«Tanssiva kongressi» matkailee	180
Glasgow	184
Määränpäähän Lontooseen	186
Melkein täydellisesti mukautunut	188
Kotipuolen kuulumisia; kideradio	196
Tyttöjä, naisia	202
Lontoon elämää Hampsteadistä ja merimieskirkosta katsottuna	205
Pitmanin koulussa	219
Työhuolia ja työn iloa	223
Tule jo kotiin	236
Joulu ja uusivuosi	239
Tammikuun merkkipäiviä	248
Lontoo, kohta muisto vain	250
Gentlemanin palaa Helsinkiin	261
Paluu Ahdin firmaan	261
Vanhoja ystäviä ja ruumiinkulttuuria	263
Viroon	278
Mamma palaa juurilleen Helsinkiin	283
Raili saa sulhasen	284
Lomailua ja kodin kohennusta	286

TOINI	293
Seminaarilainen	295
Heinolaan	295
Seminaarilainen/kotiapulainen	300
Tanssi, tuo kuuma peruna	305
Pysy erossa partiotyöstä	308
Sisarukset Toinin kimpussa	311
Voi jospa pääsisin jouluksi kotiin	312
Opettajat – oppilaat	317
Ystävydestä ja mustasukkaisuudesta	322
Ailin mieli ailahtelee	324
Rouvaa on autettava, vaikka läksyt jäisivät tekemättä	335
Täydellinen hieno vuokralainen	338
Partiomatkalle Viroon	342
Kesäloman viettoa	348
Toiselle luokalle – mistä asunto ja ruoka?	358
Apurahoja	362
Saksaa	364
Suurten uutisten kirje	365
Unelmien joululoma, joka päättyi pettymyksiin	366
Aili toistaitoinen	367
Kahdella pallilla partiossa	370
Isän hellään huomaan	383
Toiko kesä toipilaalle lepoa?	386
Sittenkin Horsmalahteen	392
Aili menettää kotinsa ja saa uuden	393
Toini toistaitoinen loittonee Tatta-tädistä	396
Päiväkirjan iloisempia merkintöjä	403
Täysi-ikäisiä reppanoita	405
Aili työtä kalastamassa – joko nappaa?.....	412
Joululoma 1922	415
Rakastumisen ihanuus ja kurjuus	419
Elämä jatkuu vain pienin muutoksin	421
Kesälomatoiveita ja niiden toteutumisia	425
Jos nyt ei ole varaa juoda maitoa, vaikka saat rajattomasti lainaa	433
Irma-siskokin jättää lastenkodin	439
Tahtonaiset taistelevat	440

Hilpeissä tunnelmissa	446
Asia miksi kirjoitin	448
Me elämme täällä kauheata elämää	449
Vihdoinkin kiitosta Tatta-tädiltä	451
Kukkia ja pukupusseja	452
Sisarukset mielessä	454
Udobia	456
Viimeinen kesäloma taimitarhasta	456
Opetusharjoittelijana Heinolassa	461
Eihän sitä tarvitse koululaisen olla muotinukke	464
Edith ja Atte	465
Uusi upea talo Meilahdessa	467
Viimeinen lukukausi	471
Kohti päättäjäisiä	479
Maksun aika	482
Riemun aika	484
Opettajatar	490
Mökkilomalla Tatta-tädin kanssa	490
Oikea palkkatyö alkaa	492
Sarakasveista ja järjestöistä	497
Vieroitusoireita	500
Ystäviä ja sisaruksia	509
Warawenttiili	512
Appelsiiniviholliset	514
Levotonta Toinin rinnassa	518
Vakinainen virka	521
Opettajatar hurvittelee ja joutuu panettelun kohteeksi	525
Kristallisydäminen prinsessa	528
Raudanmurusia eli tapaus Ferro	533
Maija löytää turvapaikan	536
Ansiokas opettaja ja partiolainen palkitaan	538
Kaksi hyvää: radio ja Lassen biili	553
Häistä hautajaisiin	556
Jälkikirjoitus	561
Henkilöitä	563
Lähteitä	580

KUVAT

KURKKAUS EDELLISEEN OSAAN (tähtinumerointi):

1*. Pikkuserkut Ismo Mussaari ja minä Marjatta Parpola isoisoisämme haudalla	26
2*. Vasemmalta Sigvard, Rune ja Aarne Eklund n. 1945–46	26
3*. Taiteilija Sirkka (Sigrid?) Lehrbäck	29
4*. Neljä sukupolvea: Mimmi Hellman, Aina Blom, Ilma Orkamo ja hänen 1917 syntynyt esikoisensa Aarno	30
5*. Elli Boije puhumassa isänsä syntymän 110-vuotisjuhlassa 1955	32
6*. Fanny ja Erik Ingmanin 25-vuotishääpäivä 25.8.1895	34
7*. Karl Herman Eklund nuorena	35
8*. Olga Eklund kuolon uneen nukkuneena	37
9*. Saima Eklund Pietarissa 1895	38
10*. Vanhin Conrad Freese.....	39
11*. Ingman-sukua koolla vuonna 1904	40
12*. Ingman-sukua Freesen huvilalla Kopparössä 28.5.1910	41
13*. Nelikko: Väinö Werin, E. Kandolin, Heikki Renvall ja tunnistamaton	42
14*. Nelikko Huittisten Lauttakylässä 1895	42
15*. Nelikko juhlavammin pukeutuneina	43
16*. Edvin Eklund 1910	43
17*. Aarne Eklund 1910	43
18*. Ebba Weilin 1896	44
19*. Eva Freese, o.s. Ingman	44
20*. Conrad Freese med besättning	44
21*. Paavo, Olavi ja Raili Ingervo	45
22*. NMKY:n pääyhdistyksen poikaosaston kutsukokous 1914	47

PAAVO:

1. Paavo Ingervo 1920	51
2. Wäinö ja Anni Ingman	51
3. Raili Ingervo 1920	51
4. Olavi Ingervo	51
5. «Marri» ja «Aata». Maire ja Sirkka Ingervo	52
6. HOK:n konttorihenkilökunta joulukuussa 1920	53
7. HOK:n «Ykkönen» joulukuussa 1920	54
8. Tampere nähtynä rautatiesillalta	54
9. Helsingin kauppaopistolaisia Tampereen Johanneksen kirkon edustalla	55
10. Tampereen Kauppaoppilaitos, suunnitellut Vivi Lönn	55
11. Helsingin Kauppaopiston oppilaita Suomenlinnassa	55
12. Irja Vallinkoski kampauspuihissa	56
13–14. Talvista Loimaata	57
15. «Pikku Väinö» ja Nymanin työt Loimaan apteekin edessä	57
16. Paavo hiihtämässä serkkujensa kanssa Loimaalla	58
17. Sukulaistyttö Gunvor Hellberg Loimaalla	58
18. Suomen Liikemiesten Kauppaopiston II luokka syksyllä 1921	59
19. Munkkiniemen keinu	59
20. Raili Ingervo	59
21. Raili sairaanhoitaja Aino Eklundin «boxissa»	59
22. Ryhmäkuvassa mukana Olavi, Sirkka ja Raili Ingervo sekä Dagmar	60
23. Wäinön ja hänen sisartensa Evan ja Ilman perheenjäseniä jouluaikaan	61
24. Kesällä 1922 Annin isäkin oli vielä mukana Taivassalon Leponiemessä	95
25. Suomen Liikemiesten Kauppaopiston II A luokka keväällä 1922	66
26. Luokan oppilaita rennommissa tunnelmissa	66
27. Hildi Paananen, Paavo Ingervo, tunnistamaton nainen ja Pentti Nikulainen	67
28. Luokkakokouksen osanottajat Kauppaopistossa keväällä 1972	67
29. Luokkakokous 3.10.1979	68
30. Luokkakokous 1979. Viljo Jurmo valokuvasi, jotta Paavokin pääsi mukaan	68
31. Luokkakokous keväällä 1982	69
32. Aarnio & Lehtinen Oy:n toimistossa 1922	69
33. Veikko Ingervo Taivassalossa	70
34. Maire, Veikko ja Sirkka Ingervo	70
35. Maire nuottisalkkuineen	70
36. Esperanto Astraea saapuu Helsinkiin	71
37. Dro Buchanan ja Hunterin sisarukset	71

38. Kongressipaikkana toimi Säätytalo	72
39. Kongressin osanottajat Nikolainkirkon portailla	72
40–41. Neidit Urnberg ja Latva unkarilaisine kavaljeereineen	72
42. Järvisen neidit kongressitalon edustalla	73
43. Paavon joukko Lauttasaarella	73
44. Lauttasaaren luonnosta nauttimassa	73
45. Lauttaa odotellaan Lauttasaaren rannassa	74
46. Korkeasaarelta	74
47. Fazerilta tuomisia Albionin valtakuntaan	74
48. Jessie & Annie Dougall y.m.	75
49. Kauppaopiston taloa esittävä postikortti, jossa ESPERANTO-leima	75
50. Suomi-yhtiön liiketaloa esittävä postikortti	75
51. Veljekset Paavo ja Olavi Ingervo riehakkaina	76
52. The English Club of Kalliola 1923	77
53. Suomalaisia esperantisteja (mm. Arnberg ja Paavo) retkellä 1922	78
54. Edvin ja Aarne Eklund Saima-sisarensa luona Torsvikissa kesällä 1909	79
55. Edvin Eklundin ottama kuva Aino Enneli -purjeveneestä Paraisilla	79
56. Paavo pukumiehenä retkellä Oulunkylässä	80
57. Paavo ja Pentti Nikulainen tytöiksi pukeutuneina	81
58. Paavo hassuttelee metsässä tytöksi puettuna viulun tahtiin	81
59. Pentti Nikulaisen vauhditon pituushyppy	81
60. Paavon vuoro pituushypyssä	81
61. Kukkiako pojat ovat syömässä?	82
62. Paavo pommituksen kohteena	82
63. Pommittajat kaiteella. Toinen vasemmalta Elvi Kaukokallio, oikealla Eino Mäkinen	82
64. Ystävykset kokoontuivat usein toistensa kodeissa	83
65. Erittäin kiitollisia vieraita: tuossa kunnossa ilman mitään trahteerausta	83
66. Paavon, Railin ja Pentin musisointihetki	84
67. Kenraali Mannerheim Vaasassa 28.1.1923	85
68. Imatrankoski	86
69. Imatran Valtionhotelli	87
70. Punkaharju	87
71. Kuopion läänin maaherran Gustaf Ignatiuksen virka-auto	87
72. Häävieraita poistumassa laivasta	87
73. Aune Vallinkoski ja Raili	88
74. Aune Vallinkoski ja Arvo Könönen luonnon keskellä	88
75. Helmi Holmberg, Railin ystävä Suomi-yhtiössä	89
76. Helmi Holmberg pälvikuopassa	89

77. Arvo Joh. Ahdin ensimmäisestä toimistosta 1923	90
78. Paavo paikallisen tytön kyydissä Taivassalon vesillä	91
79. Riihimäen asemalla	98
80. «Tekoraunioita»	99
81. Nisse Malin yöpaitasillaan	100
82. Itse Hämeen linna	100
83. Karlbergin päärakennus	101
84. Lusikkaniemi	101
85. Karhuveistos	102
86. Hattulan Pyhän Ristin kirkko	102
87. Karlbergin ranta. Taustalla päärakennus	103
88. Valkeakosken paperitehdas	103
89. Hämäläinen talo	104
90. Maantieleikkaus soraharjuun juuri ennen Lempäälää	104
91. Lempäälän maisemia	104
92. Näkymiä Lempäälästä	104
93. Tori Tampereen laivarannassa	106
94. Paavon huone Emmauksessa Tampereella	107
95. Kangasalan maisemia näkötorjasta	107
96. Kangasalan «Café Palais»	107
97. Paavon huoneesta Kangasalan majatalossa	108
98. Paavon uimapaikka Vesijärvessä	108
99. Keisarinharjua	109
100. Kaivannon kanava ja silta	109
101. Luopioisissa pojat neuvovat kahvilaan	110
102. Ystävykset kahvilan pihalla Luopioisissa	111
103. Mäkistä maastoa, kiemurtelevaa tietä	111
104. Lehmät kotiin laitumelta Kuhmalahdella	112
105. Ihanaa satasaarista Kukkiää	113
106. Salmi, jossa Paavo kävi uimassa	113
107. Näköala maantieltä Vehkajärvelle	113
108. Kapeata Kailan-saarta	113
109. Vehkajärven rukoushuone	114
110. Vehkajärven majatalo	114
111. Majatalon isäntäväki	114
112. Rakennusrykelmiä Vehkajärvellä	115
113. Lopputaival Kuhmoisiin oli lyhyt, mutta raskas	116
114. Näkymä Jyväsjärveltä Jyväskylään	117
115. Pullia torikauppiaan pöydällä	118

116. Näkötorvista kaupungintalon suuntaan.....	118
117. Wuorion perheen talo	119
118. Ronnin mäen maanmittaustorni	120
119. Elegantti Maire Wuorio tornissa	121
120–121. Kasvitieteellinen puutarha Helsingin Eläintarhassa	123
122. Studiokuva Paavosta. Valokuvaamo Ovesén 1924	125
123. S/s Rügen	127
124. Arvo Ahti saapumassa ulkomaanmatkaltaan	128
125. Signe ja Arvo Ahti sekä Arvi Raikkala	128
126. Pohjoiselta Esplanadikadulta	129
127. Liputusta Senaatintorilla	129
128. Liputusta Kauppatorilla	129
129. Rantanäkymä	130
130. Ursinin kallio	130
131. Brittien laivastovierailu Helsingissä 12.6.1924	131
132. Matruusien lakeissa lukee HMS VERDUN	131
133. HMS Verdunin matruuseja	131
134. Teekkareiden kulkue	132
135. Kaivopuiston jäämäki	132
136. Näkymä Pitkäsillan takaa Töölöön	133
137. Kansallismuseo	133
138. Helsingissä on luonto lähellä	134
139. Keväällä vedet vapautuvat	134
140. Jalmar Peltonen eli Jammu	135
141. Jammu antamassa kättä yhteiselle ystävälle	135
142. Jammu, Pentti Nikulainen ja Paavo	135
143. Insinööri Arvo Puustinen Heikki-poikansa kanssa	138
144. Luoto/Klippan vastarannalta nähtynä	140
145. Maire Wuorio Kuninkaanportilla 6.6.1926	143
146–147. Kujeilimme heinillä ja nojailimme toisiimme	144
148. Maire Wuorio Säätytalon puistossa	145
149. Vehaksen saha Taivassalossa	147
150. Leponiemen kukkiva omenapuu Taivassalossa juhannuksena 1924	148
151. Kylli ja Gustaf Ignatius hopeahääpäivänään 31.7.1924	149
152. Fanny Ingman 75-vuotispäivänään 28.5.1925 faster Annan seurassa ..	151
153. Fanny ja Helena 28.5.1925	151
154. Aarne Eklundin diplomityönään suunnittelema urheiluhalli Turkuun	152
155. Domkyrkan, på taket 1922	152
156. Margit och Aarne framför Kastelholms slottsruiner sommaren 1925 ..	153

157. Wäinö Ingman, Veikko Ingervo ja Fammu Svartbäckissä kesällä 1925	154
158. Anni Ingman, Fammu ja Veikko Svartbäckissä 1925	154
159. Anni, Maire, Sirkka ja Paavo Svartbäckissä 1925	154
160. Olavi Ingervo	155
161. Wäinö Ingman kalaverkoilla Svartbäckissä 1925	155
162. Olavi ja Wäinö veneilemässä Svartbäckissä 1925	155
163. Raili ja Sirkka verkkokeinussa Svartbäckissä 1925	156
164. Maire ja Sirkan veneleikkiä Svartbäckissä 1925	156
165. Sirkka ja Veikko kokeilemassa keinulautaa Svartbäckissä 1925	156
166. Wäinö, Anni, Sirkka ja Veikko Svartbäckissä 1925	157
167. Anni karstaa villoja Svartbäckissä 1925	157
168. Hieno biili vaativassa maastossa	157
169. «Saki» Lauttasaarella	159
170. «Saki» keinulaudalla	159
171. Kaikki Wäinön lapset 1925	160
172. Maire, Sirkka ja Veikko sukulaislasten seurassa	161
173. Maire, Sirkka ja sukulaistyttö	161
174. Raili Suomi-yhtiön pikkujoulussa 1925	161
175. Raili ja muut mustalaistanssijat	161
176. Sally ja Wäinö Vallinkosken perhe Loimaalla	162
177. Hääpari Aune Vallinkoski ja Arvo Könönen 1925	162
178. Aune ja Arvo Könönen	163
179. Könösten talo Leppävaarassa	163
180. Raili Ingervo serkkunsa Irja Vallinkosken ja musterinsa Aino Eklundin kanssa	163
181. Aino, Raili ja Irja	163
182. Raili, Aino Eklund, Aune Könönen ja Niini Eklund-Äyhö	164
183. Arvo Könönen	164
184. Aune ja Arvo Könönen esikoisensa Jyrkin kanssa	164
185. Irja Vallinkoski sylissään Jyrki Könönen	165
186. Jyrki jälleen isänsä sylissä	165
187. Raili ja Veikko Könösten ovella	165
188. Jyrki-vauva vaunuissaan sukulaistensa ympäröimänä	166
189. Sirkka ja Maire poimimassa valkovuokkoja	166
190. Arkkipiispa Söderblom saapuu Ruotsista NMKY:n konferenssiin elokuussa 1926	167
191. Arvo Joh. Ahdin suosituskirje Paavolle	168
192. Hangon sankaripatsas	170
193. Voita lastataan Arcturukseen Hangossa	170

194. Arcturus Itämerellä	170
195. Rannatonta Itämerta	170
196. Lounaskalaa siivotaan	171
197. Hyttitoverini maisteri Gröntved	171
198. Hedelmäkauppia Köpenhaminan vapaasatamassa	172
199. Köpenhaminasta	172
200. Mr. Coulson kotinsa edustalla	175
201. Kukkaiskello Edinburghissa	176
202. Katumaalari Edinburghissa	176
203. Näköala Carlton [p.o. Calton] Hilliltä.....	176
204. Duncan Street School'in piha	176
205. Kongressin valokuvaus	177
206. Carl Postl'in näyte.....	177
207. Golfkentän samettipintaa tasoitetaan	177
208. Jessien kenkää korjattava	178
209. Miss Nicol'in näyte	178
210. Koneenkäyttöä neuvotaan	178
211. Pelitoverit kuvataan.....	178
212. Vanha tykki Carlton [p.o. Calton] Hillillä.....	179
213. Jessie, Miss Wilson y.m. esperantisteja	179
214. Isäntämme sekä englantilaisia esperantisteja	180
215–216. Vuonomaisemia	181
217. Laivaliikennettä vuonossa 5.8.1926	181
218–219. Duchess of Argyll'in kannella	181
220. Pingviinejä Edinburghin Zoossa	182
221. Elefanti Edinburghin Zoossa	182
222. Jess and Daddy	184
223. Jessie Dougall, Jessie Wilson, Carl Postl, Nan Morrison ja Leo Franken Glasgow Galleryn portailla	185
224. Rakas Chalk Farm'in Underground-asema	187
225. 97 King Henry's Road	187
226. Boardinghouseemme pihalta	188
227. Syysikkunastani	188
228. Näköala ikkunastani	188
229. Mr. Poetzsch	188
230. «The Big Parade» National Galleryn portailla	189
231. A sandwich man	189
232. Edgware, Hampsteadin tuubin pohjoisin asema	190
233. «General»-yhtiön bussi	190

234. Lontolaiset työrattaat	191
235. Hienot vaunut, joiden vetäjäksi sopinee – niin mikä tai – kuka?	191
236. Työntörrattaat Pitmanin koulun läheisyydessä	191
237. Maidonjakaja	192
238. Avonainen kalakauppa	192
239. «Pub»	193
240. Pyhän Paavalin kirkon tornissa 11.9.1926	193
241. Kyyhkysten ruokintaa P. Paavalin kirkon portailla	194
242. ... ja Royal Exchange'n edustalla	194
243. Paavon kortteerissa tee juotiin metallipidikkeisistä lasista	195
244. Postikortti «Safety first»	196
245. Wäinö ystävineen metsällä 23.9.1931	198
246. Wäinö ystävineen metsästysretkellä 20.10.1929	198
247. Aarne ja Margit Eklund ja esikoisensa Ätte	199
248. Sjökapten Conrad Freese	201
249. Eva Freese med flygkapten-sonen	201
250. Lottia työssään	204
251. Hampsteadiläinen yksityishuvila	206
252. Huvila Hampsteadissä	206
253. Cappy ja postilaatikko	206
254. Mr. Poetzch, Miss Flack & Miss Caplan	207
255. Mavity, Sahib ja Paavo	207
256. Miss Caplan, Mrs. Scola, Mr. & Mrs. Loikkanen, Paavo ja Colaço	207
257. Mr. & Mrs. Loikkanen	208
258. Paavo. Primrose Hill	209
259. Mr Poetzsch poseeraa. Primrose Hill	209
260. Camden Townin lapsia	209
261. Laivoja uittamassa lammikolla Spaniard's Roadin päässä	210
262–263. Syksyinen sunnuntai Hyde Parkissa	210
264. Paimenkoira ja 900 lammasta. Hampstead Heath	211
265. Mr. Poetzsch ja paimenkoira	211
266. Lapsia Hampstead Heathissä	211
267. Paavo dreaming of Honolulu	213
268. Dagmar, Olavi ja Raili 1925 tai 1926	214
269. Kaasu-uunin ääressä	214
270. Matkalla merimieskirkkoon	215
271. Näin Lontoossa rakennetaan	215
272–274. London Bridgestä itään	215
275. Työläisasuntoja tokka-alueella	216

Tämä kirja on jatkoa teokselle Varhaisia helsinkiläisiä, jossa kirjoittaja kertoo sukunsa vaiheista 1500-luvulta lähtien. Kirjoittajan vanhemmat Toini Saari ja Paavo Ingervo astuivat kuvaan 1900-luvun alussa väkirikkaitten sukujensa jäseninä. Tässä teoksessa kerrotaan ensisijaisesti näistä kahdesta nuoresta “iloisella 1920-luvulla”. Vuosikymmen ei kuitenkaan tarjonnut heille pelkkää iloittelua. Valkonauhan lastenkodin entisen kasvatin, terveydeltään heikohkon ja köyhän Toinin elämä oli vuosikymmenen alkupuolella kovinkin vaikeaa hänen ponnistellessaan Heinolan seminaarissa kohti opettajan tutkintoa.

Toinin elämä jatkui maalaiskoulun opettajana Vihdissä, mutta hän pistäytyi aina tilaisuuden tullen lapsuutensa ja varhaisnuoruutensa kaupungissa. Vihdissä tämä kansankynttilä joutui järjestämään kansansivistyksen edistämiseksi tarkoitettuja ohjelmallisia iltoja, joista iloitsi itsekkin paikallisten ystäviensä seurassa. Rakkauden ihanuutta ja tuskaakin Toini sai maalaisympäristössä maistaa.

Suomen Liikemiesten Kauppaopistossa ja harrastustensa parissa Paavo sai paljon tovereita, joiden kanssa hän opetteli mm. englannin kieltä ja valokuvausta. Hän oli mukana järjestämässä esperantistien kansainvälistä konferenssia Helsinkiin elokuussa 1922. Paavo pääsi hyvään asemaan Arvo Joh. Ahdin agentuuriliikkeessä, jossa hän alusta asti oli mukana aukomassa kansainvälisen kaupan latuja.

Päähenkilöiden elämää seuratessaan voi nähdä, mitä uusia virtauksia Suomessa liikkui, kun suuren maailman ilmiöt löysivät tänne tiensä. Naisten muoti muuttui vähitellen nuorekkaammaksi. Biilit, radiot ja gramofonit hurmasivat, lentonäytöksiä mentiin katsomaan. Urheilu ja terveet elämäntavat olivat suosiossa. Liikunnan harrastamista edistäville kursseille Toini osallistui Varalassa ja Tanhuvaarassa, Paavo Pälkäneellä.

Yhä useammat suomalaiset pääsivät matkustamaan ulkomaille myös Ruotsia ja Viroa kauemmaksi. Osallistuttuaan Edinburghissa esperantistien konferenssiin 1926 Paavo vietti ikimuistoiset seitsemän kuukautta Lontoossa opiskelun ja työnteonkin merkeissä. Toini puolestaan pääsi matkustamaan elokuussa 1927 kansainväliselle partioleirille aina Sveitsiin saakka.

